

УЗАГАЛЬНЕННЯ
СУДОВОЇ ПРАКТИКИ,
ПОСТАНОВИ ПЛЕНУМУ
ТА ПРАВОВІ ВИСНОВКИ
У СПРАВАХ ЦИВІЛЬНОЇ
ЮРИСДИКЦІЇ
(2014 – 2016 роки)

СТАНОМ НА 20 ТРАВНЯ 2016 РОКУ

«Центр учбової літератури»
Київ – 2016

УДК 347(477)
ББК 67.410(4Укр)
У 34

Упорядники:

Короєд Сергій Олександрович — доктор юридичних наук, завідувач кафедри цивільного права і процесу Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького;

Петков Сергій Валерійович – доктор юридичних наук, професор, заступник директора з навчальної роботи Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України;

Журавльов Дмитро Володимирович – доктор юридичних наук, доцент, перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України;

Чижемарь Катерина Іванівна – доктор юридичних наук, заслужений юрист України, директор Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України.

У 34 **Узагальнення судової практики, постанови пленуму та правові висновки у справах цивільної юрисдикції (2014 – 2016 роки).** [текст] практичний посібник : – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 272 с.

ISBN 978-611-01-0810-2

УДК 347(477)
ББК 67.410(4Укр)

ISBN 978-611-01-0810-2

© «Центр учбової літератури», 2016.

ВВЕДЕННЯ

Відповідно до частини 1 статті 355 Цивільного процесуального України заява про перегляд судових рішень у цивільних справах Верховним Судом України може бути подана виключно з підстав:

1) неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права, що спричинило ухвалення різних за змістом судових рішень у подібних правовідносинах;

2) неоднакового застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм процесуального права — при оскарженні судового рішення, яке перешкоджає подальшому провадженню у справі або яке прийнято з порушенням правил підсудності або встановленої законом компетенції судів щодо розгляду цивільних справ;

3) встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні даної справи судом;

4) невідповідності судового рішення суду касаційної інстанції викладеному у постанові Верховного Суду України висновку щодо застосування у подібних правовідносинах норм матеріального права.

Згідно статті 360-4 ЦПК України суд задовольняє заяву за наявності однієї з підстав, передбачених частиною першою статті 355 ЦПК України.

За наявності підстав, передбачених пунктами 1,2,4 частини першої статті 355 ЦПК України, суд має право:

— у разі порушення судом (судами) норми процесуального права, що перешкоджає подальшому провадженню у справі або полягає у порушенні правил підсудності справ або встановленої законом компетенції судів щодо розгляду цивільних справ:

а) скасувати судове рішення повністю або частково і передати справу на розгляд до відповідного суду першої, апеляційної чи касаційної інстанції;

б) скасувати судове рішення повністю або частково і закрити провадження у справі повністю або в певній частині;

— у разі неправильного застосування судом (судами) норми матеріального права, що призвело до неправильного вирішення спору:

а) скасувати судове рішення (судові рішення) та ухвалити нове судове рішення чи змінити судове рішення;

б) скасувати судове рішення (судові рішення) та залишити в силі судове рішення (судові рішення), що було помилково скасовано судом апеляційної та/або касаційної інстанції.

За наявності підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 355 ЦПК України, суд має право:

— скасувати судове рішення (судові рішення) повністю або частково і прийняти нове судове рішення чи змінити судове рішення;

— скасувати судове рішення (судові рішення) повністю або частково і передати справу на новий розгляд до суду, який ухвалив оскаржуване судове рішення;

— скасувати судові рішення і закрити провадження у справі або залишити позов без розгляду.

У постанові Верховного Суду України, прийнятій за результатами розгляду заяви про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 355 ЦПК України, має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права, що була неоднаково застосована.

Верховний Суд України, відповідно до статті 360-5 ЦПК України відмовляє у задоволенні заяви, якщо обставини, які стали підставою для перегляду справи, не підтвердилися, або норми права у рішенні, про перегляд якого подана заява, були застосовані правильно. Постанова про відмову у задоволенні заяви має бути вмотивованою.

У постанові Верховного Суду України про відмову у задоволенні заяви, прийнятій за результатами розгляду заяви про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 355 ЦПК України, у зв'язку з правильністю застосування норми права, має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права.

Згідно стаття 360-7 ЦПК України висновок Верховного Суду України щодо застосування норми права, викладений у його постанові, прийнятій за результатами розгляду справи з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 355 ЦПК України, є обов'язковим для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права.

Висновок щодо застосування норм права, викладений у постанові Верховного Суду України, має враховуватися іншими судами загальної юрисдикції при застосуванні таких норм права. Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів.

Невиконання судових рішень тягне за собою відповідальність, установлену законом.

Згідно статті 32 Закону України №2453-VI від 07 липня 2010 року «Про судоустрій і статус судів» Вищий спеціалізований суд з огляду цивільних і кримінальних справ, наряду з іншими повноваженнями, аналізує судову статистику, вивчає та узагальнює судову практику, надає методичну допомогу судам нижчого рівня з метою однакового застосування норм Конституції України та законів України у судовій практиці на основі її узагальнення та аналізу судової статистики, дає спеціалізованим судам нижчого рівня рекомендаційні роз'яснення з питань застосування законодавства щодо вирішення справ відповідної судової спеціалізації.

З метою забезпечення однакового застосування норм права при вирішенні окремих категорій справ відповідної судової спеціалізації Пленум Вищого спеціалізованого суду з огляду цивільних і кримінальних справ, відповідно до статті 36 Закону №2453-VI, узагальнює практику застосування матеріального і процесуального законів, систематизує та забезпечує оприлюднення правових позицій з посиланням на судові рішення, в яких вони були сформульовані.

З М І С Т

ВВЕДЕННЯ	3
I. ПРАВОВІ ВИСНОВКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ	5
— Правовий висновок у справі про визнання прилюдних торгів недійсними (постанова від 22 жовтня 2014 року у справі №6-124цс14)	5
— Правовий висновок у справі у справі про визнання незаконним наказу про притягнення до дисциплінарної відповідальності (постанова від 22 жовтня 2014 року у справі №6-163цс14)	11
— Правовий висновок у справі про стягнення пені за прострочення сплати аліментів (постанова від 01 жовтня 2014 року у справі №6-149цс14)	15
— Правовий висновок у спорі про застосування наслідків порушення грошового зобов'язання (постанова від 01 жовтня 2014 року у №6-113цс14)	18
— Правовий висновок у справі про стягнення заборгованості за кредитним договором (постанова від 17 вересня 2014 року у справі №6-53цс14).	20
— Правовий висновок у справі про стягнення заборгованості за договором позики (постанова від 03 вересня 2014 року у справі №6-100цс14)	29
— Правовий висновок у справі про захист прав споживача, визнання договору недійсним та стягнення коштів (постанова від 25 червня 2014 року у справі №6-74цс14)	33
— Правовий висновок у справі про відшкодування майнової та моральної шкоди (постанова від 04 червня 2014 року у справі №6-49цс14)	38
— Правовий висновок у справі про розірвання договору оренди землі (постанова від 12 лютого 2014 року у справі №6-166цс13)	44
— Правовий висновок у справі про стягнення середнього заробітку за час затримки виплати заробітної плати та відшкодування моральної шкоди (постанова від 29 січня 2014 року у справі №6-144цс13)	48
— Правовий висновок у справі про скасування розпорядження, визнання недійсним державного акта на право власності на землю, повернення земельної ділянки, зобов'язання скасувати державну реєстрацію акта та внесення змін до державного земельного кадастру (постанова від 01 липня 2015 року у справі №6-523цс15)	52
— Правовий висновок у спорі про визнання об'єктом права спільної сумісної власності подружжя земельної ділянки, приватизованої одним із подружжя в період шлюбу (постанова від 16 грудня 2015 року у справі №6-2710цс15)	58
— Правовий висновок щодо присудження співвласнику грошової компенсації за частку у спільному майні (постанова від 13 січня 2016 року у справі №6-2925цс15)	64
— Правовий висновок у справі про відшкодування витрат на лікування (постанова від 24 лютого 2016 року у справі №6-1343цс15).	67
— Правовий висновок щодо належного способу захисту вкладника банку в разі викрадення вкладу працівником банку (постанова від 06 квітня 2016 року у справі №6-352цс16)	71
— Правовий висновок у справі про визнання недійсним договору купівлі-продажу нерухомого майна, укладеного між юридичною та фізичною особами, з підстав відсутності у представника юридичної особи (директора товариства) повноважень (постанова від 27 квітня 2016 року у справі №6-62цс16).	77
— Правовий висновок у справі про стягнення процентів за банківським вкладом за період прострочення повернення вкладу (постанова від 27 квітня 2016 року у справі №6-302цс16)	83
II. ПОСТАНОВИ ПЛЕНУМУ ВИЩОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ	88
— Постанова №5 від 07 лютого 2014 року «Про судову практику в справах про захист права власності та інших речових прав»	88

— Постанова №6 від 07 лютого 2014 року «Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судових рішень у цивільних справах»	100
— Постанова №10 від 17 жовтня 2014 року «Про застосування судами законодавства про судові витрати у цивільних справах»	109
— Постанова №11 від 17 жовтня 2014 року «Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення».	122
— Постанова №13 від 19 грудня 2014 року «Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя»	128
— Постанова №1 від 12 лютого 2016 року «Про підсумки роботи судів цивільної і кримінальної юрисдикцій у 2015 році та завдання на 2016 рік».	138
III. УЗАГАЛЬНЕННЯ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ВИЩОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ.	
— Узагальнення судової практики розгляду справ про оскарження нотаріальних дій або відмову в їх вчиненні (витяг)	144
— Узагальнення судової практики застосування судами законодавства, що регулює право приватної власності на житловий будинок	165
— Узагальнення судової практики розгляду судами процесуальних питань, пов'язаних із виконанням судових рішень у цивільних справах (витяг).	195
— Узагальнення судової практики застосування судами законодавства, що регулює матеріальну відповідальність працівників за шкоду, заподіяну роботодавцю (витяг).	233

Примітка: правові висновки, постанови Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України, постанови Пленуму та узагальнення судової практики Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, які наведені в даному посібнику, використані з офіційних сайтів Верховного Суду України та Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

УЗАГАЛЬНЕННЯ
СУДОВОЇ ПРАКТИКИ,
ПОСТАНОВИ ПЛЕНУМУ ТА ПРАВОВІ
ВИСНОВКИ У СПРАВАХ
ЦИВІЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ
(2014 – 2016 роки)

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ «Центр учбової літератури»

Підписано до друку 23.05.2016. Формат 60x84 1/8.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 30,6.

ТОВ «Центр учбової літератури»
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2458 від 30.03.2006 р.